

א. לרבי עקיבא – כל שתי עדויות שאחת מהן נצרכת להברתה, ובפ"ע אינה מספקת. (כגון: שלש כתות עדים המעידות כ"א על חזקה של שנה אחת). לחכמים: שתי עדויות שכ"א לעצמה אין בה מאומה (כגון: שנים אומרים שערה אחת בגבה, ושנים אומרים אחת בכריסה, ששניהם בעצם אומרים 'קטנה היא'). (כ"מ בפירש"י, ובתוס' פרשו בא"א).

ב. באומר לו 'עקוץ תאנה מתאנתי ותקנה לי גנבותיך' (ורצו לומר שאינה מכירה כלל, ורבה הסיק שהמכירה חלה). וכן באומר 'זרוק גנבותיך לחצרי ובכך ייקנו לי, אך לדעת חכמים שאין אומרים 'קלוטה כמי שהונחה דמי' – דוקא כשאמר לו 'לא תיקני עד שתנוח', שאל"כ, אין חיובי המיתה והממון באין כאחת. (ועתוס' שבאמת אף ללא אוקימתא זו, יש כאן קלב"מ למאי דאמרי' 'עקירה צורך הנחה', ומהרמב"ם ל"מ כן).

ק"י. האם יש דין תשלומי ד' וה' במקרים דלהלן: נמק:

- א. גנב וטבח ביום הכיפורים.
- ב. שלח שליח לטבות, וטבח לשם עבודה זרה.
- ג. שלח שליח לטבות, וטבח בשבת.
- ד. טבח שור הנסקל.
- ה. גנב שור הנסקל שהזיק בבית שומר והועד וגגמר דינו בבית שומר.
- ו. גנב משל אביו וטבח או מכר, ולא עמד בדין עד שמת אביו. (וישנם אחים היורשים גם הם).
- ז. טבח חולין בעזרה. (עא-עב)

א. לסתם מתניינן – חייב. והעמדנו כרבי מאיר הסובר 'לוקה ומשלם', אבל לחכמים פטור מצד המלקות. (וכן לרבי נחמיה בן הקנה – יש קלב"מ בכת. וכן קשור הדבר במחלוקת התנאים אם יש מלקות בחייבי כריתות).

ב. תלוי במחלוקת התנאים אם שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה או לא. וגם לדעת הסובר 'שמה שחיטה' אינו חייב אלא כשאומר 'בגמר שחיטה הוא עובדה', שאל"כ, בתחילת השחיטה כבר נאסרה, ושוב אינה של בעליה. (ולדעת רש"י הגבלה זו רק למ"ד 'ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף', ולתוס' – לכו"ע).

ג. חייב, מלבד לדעת הסובר 'שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה' ואלבא דרבי יוחנן הסנדלר שאמר שמעשה שבת אסור, ורק אליבא דמ"ד שר"י הסנדלר אסר באכילה מדאורייתא.

ד. פטור, כיון שאיסור הנאה הוא, ולא דמריה קטבת.

ה. למ"ד שחיטה שא"ר לא שמה שחיטה – פטור. ולסובר 'שמה שחיטה', אליבא דר' יעקב שיכול השומר להחזירו משנגמר דינו, ואלבא דר"ש ד'דבר הגורם לממון – כממון, חייב לשלם דו"ה לשומר.

ו. למסקנת הגמרא חייב לשלם תשלומי דו"ה לאחים כפי חלקם.

ז. למ"ד חולין שנשחטו בעזרה אסורים בהנאה מדאורייתא – פטור, אם אומרים 'ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף', כי מיד בתחילת השחיטה נאסרה בהנאה ולא דמריה קטבת. (וכן למ"ד אסורה באכילה עכ"פ מדאורייתא, לדעת האומר שחיטה שא"ר ל"ש שחיטה). ואם שחט מקצת סימנים בחוץ וגמרן בפנים – באנו למחלוקת אם שחיטה שא"ר שמה שחיטה אם לאו.

ק"א. א. עדים שהוזמו ע"י עדים אחרים – ממתי הם נפסלים (לענין עדות), משעה שהוזמו או משעה שהעידו שקר?

ב. כנ"ל, אלא שכל עד הוזם בנפרד ע"י כת עדים?

ג. כנ"ל, אך לא בהזמה אלא שנפסלו בגזלות? (עב-:ג).

א. לאב"י – נפסלו למפרע, וכן הלכה. ולרבה נפסלים מכאן ולהבא, איכא דאמרי מדאורייתא וא"ד מדרבנן.

ב-ג. לאב"י וללישנא קמא דרבה – נפסלים למפרע. ל'איכא דאמרי' – תקנו משום הפסד הלקוחות שלא ייפסלו אלא מכאן ולהבא.

ק"ב. א. עדים שהעידו על גניבה ולאחר זמן העידו על טביחה, והוזמו על הגניבה ואח"כ הוזמו על הטביחה – מה דינם?

ב. כנ"ל, אלא שהוזמו על הטביחה תחילה ואח"כ על הגניבה.

ג. בשאלות א' וב', באופן שהעידו על הגניבה ועל הטביחה בתוך כדי דיבור. (עג, עד:)

א. לדעת האומר עד זומם – למפרע הוא נפסל, אינם משלמים כפל, כי בטלה עדות טביחה. ולסובר 'מכאן ולהבא' – אם אומרים 'הכחשה תחילת הזמה' משלמים דו"ה, ואם לאו – משלמים כפל בלבד.

ב. למ"ד 'למפרע הוא נפסל' – אינם משלמים אלא כפל, ולמ"ד 'מכאן ולהבא' – דו"ה.

ג. אם 'תוך כדי דיבור כדיבור' – משלמים דו"ה, בין למ"ד 'למפרע' בין למ"ד 'מכאן ולהבא' (ורש"י כתב שדוקא אם הוזמו על הטביחה תחילה, והתוס' פליגי, אלא דלמ"ד 'הכחשה לאו תחילת הזמה' בעי שהזומה על הגניבה ועל הטביחה תהא בב"א). ולדעת האומר 'תכ"ד' – לאו כדיבור דמי' הרי דינו כבזה אחר זה.

ק"ג. איזו נפקותא יוצאת מתוך הכלל: 'הכחשה תחילת הזמה'. והאם כלל זה מוסכם הוא על הכל? (עג:–עד)

עדים שהוכחו ולבסוף הוזמו – נידונים בעונש 'ועשיתם לו כאשר זמם...'/, לפי שהכחשה תחילת הזמה – כך סובר רבא, ונחלקו בדבר ר' יוחנן ור' אלעזר (ואפשר שגם אביי חלק על רבא – ע' ראשונים).

ק"ד. א. עדים שהעידו על איש פלוני שסימא את עין עבדו ואחר כך הפיל את שנו, ובאו עדים והכחישו, שהמעשה היה להפך, תחילה הפיל שינו ואח"כ סימא את עינו – מה הדין אם אח"כ הוזמו הראשונים ומה הדין כשהוזמו השניים?

ב. כשאלה א, אבל בסדר הפוך, שתחילה העידו אותם שאמרו הפיל ואח"כ סימא? (עג:–עד.)

א. הוזמו הראשונים – אם הכת השניה העידה שכבר עמד בדין ונתחייב, קודם שהעידה הכת הראשונה – חייבים הראשונים דמי עין לעבד, שזה מה שזממו להפסידו. ואם לא עמד בדין קודם – חייבים לשלם לרב את כל דמי העבד.

הוזמו השניים – אינם נידונים ב'כאשר זמם', הואיל ולא נגמר הדין על פיהם.

ב. הוזמו הראשונים – אם לדברי הכת השניה כבר עמד בדין ונתחייב עוד לפני העדות הראשונה – משלמים דמי עין לרב. ואם לא עמד בדין קודם – משלמים לרב את כל דמי העבד.

הוזמו השניים – לדעת האומר 'הכחשה תחילת הזמה', משלמים דמי עין לעבד, ולדעת החולק – פטורים מעונש ד'כאשר זמם'.

קטו. מה דינו של המודה בקנס ואחר כך באו עדים? (עד:–עה)

נחלקו רב ושמואל אם פטור מקנס (וכן דעת כמה תנאים – כ"מ מת"ק דברייתא ד'היו ממשמשין ובאין...'/, וכן מבריייתא דמעשה דר"ג 'שכבר הודית').

ואליבא דרב הפוטר, נחלקו אמוראים האם הדברים אמורים גם כאשר בהודאתו לא חייב עצמו בכלום, כגון שיש עדים שגנב, והודה שטבח ואח"כ באו עדי טביחה.

ואם הודה כשראה עדים הממשמשין ובאין להעיד, גם רב מודה שאל"בא דראב"ש חייב.

קטז. א. האם גנב שהקדיש שור או שה חייב בתשלומי ד' וה'?

ב. האם ובאלו אופנים יש חיוב דו"ה למי שגנב בהמת הקדש מבית בעלים? (עו)